

Re-Accredited 'B++' 2.86 CGPA by NAAC

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY

University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉધના-મગદલા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.

Tel : +91 - 261 - 2227141 to 2227146, Toll Free : 1800 2333 011, Digital Helpline No.- 0261 2388888

E-mail : info@vnsgu.ac.in, Website : www.vnsgu.ac.in

સંદર્ભ: યુનિવર્સિટી પરિપત્ર ક્રમાંક:એસ./સિલેબસ/પરિપત્ર/૧૦૨૩૧/૨૦૨૪, તા.૧૪-૦૫-૨૦૨૪

-: પરિપત્ર :-

વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની સંલગ્ન ગુજરાતી વિષયની તમામ અનુસ્નાતક કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓ તથા ડિપાર્ટમેન્ટનાં વડાશ્રીઓને જણાવવાનું કે, શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવેલ એમ.એ.ગુજરાતી સેમેસ્ટર-૧ થી ૪ નો સુધારેલ અભ્યાસક્રમ ગુજરાતી વિષયની અભ્યાસ સમિતિની તા.૦૬/૧૨/૨૦૨૪ ની સભાના ઠરાવ ક્રમાંક:૭થી મંજૂર કરી વિનયન વિદ્યાશાખાને કરેલ ભલામણ વિનયન વિદ્યાશાખાના અધ્યક્ષશ્રીએ વિદ્યાશાખાની મંજૂરીની અપેક્ષાએ વિદ્યાશાખાવતી ડીનશ્રીએ મંજૂર કરી એકેડેમિક કાઉન્સિલને કરેલ ભલામણ એકેડેમિક કાઉન્સિલની તા.૦૧/૦૩/૨૦૨૪ ની સભાના ઠરાવ ક્રમાંક:૧૦૪ અન્વયે માન.કુલપતિશ્રીને આપેલ સત્તા અંતર્ગત માનનીય કુલપતિશ્રી દ્વારા મંજૂર કરેલ છે. જેનો અમલ કરવા આથી જાણ કરવામાં આવે છે.

(બિડાણ: ૭૫૨ મુજબ)

ક્રમાંક:ઓથોરીટીઝ/સિલેબસ/પરિપત્ર/૨૬૩૬૨/૨૦૨૪

તા.૧૨-૧૨-૨૦૨૪

કુલસચિવ

પ્રતિ,

૧) વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની સંલગ્ન ગુજરાતી વિષયની તમામ અનુસ્નાતક કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓ તથા ડિપાર્ટમેન્ટનાં વડાશ્રી.

..... આપશ્રીની કોલેજના સંબંધિત શિક્ષકો/વિદ્યાર્થીઓને જાણ કરી અમલ કરવા સારું.

૨) અધ્યક્ષશ્રી, વિનયન વિદ્યાશાખા.

૩) પરીક્ષા નિયામકશ્રી, પરીક્ષા વિભાગ, વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટી, સુરત.

.....તરફ જાણ તેમજ અમલ સારું.

वीर नर्मद दक्षिण गुजरात युनिवर्सिटी, सुरत
गुजराती विषयनी अभ्यास समिति

द्वारा संयोजित

रेग्युलर / अेक्षटर्नल अभ्यासक्रम

अेम.अे. सेमेस्टर-१ थी ४ (नवीन)

[सने वर्ष : २०२४-२०२५, २०२५-२०२६, २०२६-२०२७]

એમ.એ. સેમ.-૧

(સને વર્ષ ૨૦૨૪-૨૦૨૫ -૨૦૨૬ -૨૦૨૭)

Core course:001

ગુજરાતી પેપર-૧. સાહિત્ય સ્વરૂપ - કૃતિઓ

હેતુ: સોનેટ સ્વરૂપની અન્ય સાહિત્ય સ્વરૂપોની તુલના અંગે સમજ પ્રાપ્ત થાય.

એકમ-૧ સોનેટનું સાહિત્ય સ્વરૂપ અને લક્ષણો

એકમ-૨ સોનેટ સાહિત્ય સ્વરૂપની વિકાસરેખા

એકમ-૩ 'ગુજરાતી સોનેટ' -સં. મણિલાલ હ. પટેલ, દક્ષેશ ઠાકર , પાર્શ્વ પ્રકાશન

'ગુજરાતી સોનેટ' (પસંદગીની રચના)

૧. વધામણી ૨. જુનું પિયર ઘર ૩. વૃદ્ધોની દશા ૪. ઉપહાર ૫. છેલ્લું દર્શન ૬. બુદ્ધ ૭. ગયાં વર્ષો
૮. રહ્યા વર્ષો તેમાં ૯. સખી મેં કલ્પી'તી ૧૦. આયુષ્યના અવશેષે ૧૧. પ્રવેશ ૧૨. આધુનિક અરણ્ય
૧૩. વળાવી બા આવી ૧૪. હું મુજ પિતા ૧૫. રીસ ૧૬. જુના પત્રોનો નાશ ૧૭. ભરતી ૧૮. વિદાય ૧૯.
જૂનું ઘર ખાલી કરતા ૨૦. ફરીથી

એકમ-૪. 'આપણા સોનેટ'- સં.- ચંદ્રશંકર ભટ્ટ આદર્શ પ્રકાશન

'આપણા સોનેટ' (પસંદગીની રચના)

૧. ભણકારા ૨. મોગરો ૩. અભેદ ૪. ત્રિમૂર્તિ ૫. તારી થાળે ૬. જઠરાજિ ૭. રડો ન મુજ મૃત્યુને ૮. અરબી રણ
૯. તવ સ્મૃતિ ૧૦. જોઇશ આ હૃદય ભીતર ૧૧. સ્વજનોની સ્મૃતિમાં ૧૨. પરિવર્તન ૧૩. મોર ૧૪. વૃદ્ધપ્રીતિ
૧૫. વર્ષો પછી વતનમાં ૧૬. ભીનું સમયવન ૧૭. વમળવનમાં ૧૮. તુલસીપર્ણ ૧૯. પ્રથમ રાત્રિ ૨૦. સિસૃક્ષા

સંદર્ભ સૂચિ :-

૧. ગુજરાતી સોનેટ - સં. દક્ષેશ ઠાકર , મણિલાલ હ. પટેલ , પાર્શ્વ પબ્લિકેશન
૨.. આપણા સોનેટ - સં. ચંદ્રશંકર ભટ્ટ, આદર્શ પ્રકાશન.
૩. સોનેટ - વિનોદ જોશી
૪. સાહિત્ય સ્વરૂપ શ્રેણી - સુમન શાહ
૫. સત્તર સાહિત્ય સ્વરૂપો - પ્રસાદબ્રહ્મભટ્ટ
૬. સાહિત્ય સ્વરૂપો - કે.સી.મહેતા

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૧.

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪ - ૨૦૨૫, ૨૦૨૬, ૨૦૨૭)

Core course: 002

ગુજરાતી પેપર- ૦૨ ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા.

હેતુ : ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસકોની વિચારધારાઓનો પરિચય વિદ્યાર્થીઓને મળી રહે અને મૂળ સુધી પહોંચીને કૃતિનિષ્ઠ સૌન્દર્યની આનંદાનુભૂતિ કરી શકે.

એકમ-૧. રસસિદ્ધાંતની વિચારણા અને રસની પરિભાષા

- ૧.૧. રસનિષ્પત્તિની પ્રક્રિયા સંબંધી ભદ્રલોલ્લટ, ભદ્રશંકુક, ભદ્રનાયક, અને આચાર્ય અભિનવગુપ્તના મતની સમીક્ષા.
- ૧.૨. ભરતનું રસસૂત્ર, ભાવ, સ્થાયીભાવ, વિભાવ-અનુભાવ, સાત્ત્વિકભાવ અને સંચારીભાવની સમજૂતી
- ૧.૩. રસ અને રસાભાસ, ભાવ અને ભાવાભાસ
- ૧.૪. રસ પ્રતીતિનાં વિધનો.

એકમ - ૨. ધ્વનિ સિદ્ધાંતની વિચારણા

- ૨.૧ ધ્વનિની વ્યાખ્યા, ધ્વનિનું સ્વરૂપ, આનંદવર્ધનનામતે.
- ૨.૨ ધ્વનિના આધારે કાવ્યના પ્રકારો, વસ્તુધ્વનિ, અલંકારધ્વનિ અને રસધ્વનિ.
- ૨.૩ ધ્વનિ કાવ્યના પ્રભેદો : વિવક્ષિતાન્યપર વાચ્ય અને અવિવક્ષિતવાચ્ય ધ્વનિ.

એકમ - ૩. કુંતકની વક્રોક્તિ વિચારણા

- ૩.૧. કુંતકની કાવ્યની વ્યાખ્યા
- ૩.૨. કુંતકનો વક્રોક્તિ વિચાર
- ૩.૩. વક્રોક્તિના પ્રકારો
- ૩.૪. કાવ્યના ત્રણ માર્ગો અને પ્રકારો.

એકમ - ૪. રમણીયતાની વિભાવના.

- ૪.૧. જગન્નાથના મતે રમણીયતાની વિભાવના
- ૪.૨. જગન્નાથની કાવ્યની વ્યાખ્યા અને તેના અર્થો
- ૪.૩. જગન્નાથે દર્શાવેલ કાવ્યના ચાર પ્રકારો

સંદર્ભ સૂચિ:-

૧. ભારતીય સાહિત્યમાં વિચાર પરંપરા - તપસ્વી નાન્દી.
૨. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા - બહેચરભાઈ પટેલ
૩. અભિનવ ગુપ્તનો રસવિચાર અને બીજા લેખો.- લે.- નગીનદાસ પારેખ
૪. ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંત - નટુભાઈ રાજપરા અને જયંત કોઠારી
૫. ધ્વન્યાલોક - ડોલરરાય માંકડ
૬. ધ્વન્યાલોક - આનંદ વર્ધન
૭. આનંદવર્ધનનો ધ્વનિ વિચાર- નગીનદાસ પારેખ
૮. રસસિદ્ધાંત : એકપરિચય - ડો. પ્રમોદકુમાર પટેલ
૯. રસવનો નિગાહ - નગીનદાસ પારેખ

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૧.

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫, ૨૦૨૫-૨૬, ૨૦૨૬-૨૭)

Core course: 003.

ગુજરાતી પેપર- ૩ ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્યની વિવેચન પ્રવૃત્તિ પરત્વે અભિમુખ બને અને વિવેચન વિશેની સમજ કેળવાય.

એકમ -૧. નર્મદની કાવ્ય વિભાવના સ્પષ્ટ કરો .

કવિ અને કવિતા વિશેના નર્મદના વિચારો .

રસજ્ઞાન ,જોસ્સો ,રસ અને તર્કશક્તિ અંગે નર્મદનાં વિચારો.

નર્મદની દૃષ્ટિએ કવિતાનું પ્રયોજન.

એકમ -૨. નવલરામની કાવ્ય વિભાવના સ્પષ્ટ કરો .

કવિ અને કવિતા વિશેના નવલરામના વિચારો .

જુસ્સો, રસ, તર્ક અંગે નવલરામના વિચારો.

એકમ -૩ રમણભાઈ નીલકંઠની કાવ્ય વિભાવના.

કવિ અને કવિતા વિશેના રમણભાઈના વિચારો.

ચિત્ત:ક્ષોભ એટલે શું. તે સમજાવી રમણભાઈની કાવ્ય વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

રમણભાઈ નીલકંઠની કાવ્ય વિભાવનાની મર્યાદાઓ, શીઘ્ર કવિતાના વિચારો.

એકમ -૪. બ. ક. ઠાકોરની કાવ્ય વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

એમની દૃષ્ટિએ ઉત્તમ કવિતા કોને કહેવાય તે વિગતે ચર્ચા કરો.

વિચારપ્રધાન કવિતાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

ઠાકોરની દ્રષ્ટિએ પ્રતિભા એટલે શું? પ્રતિભાબીજની માવજતમાં નડતા વિઘ્ન વિશે ચર્ચા કરો.

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. વિવેચનનું વિવેચન : જયંત કોઠારી
૨. વાત આપણા વિવેચનની : શિરીષ પંચાલ
૩. આપણું વિવેચન સાહિત્ય : હીરાબેન પાઠક
૪. ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૫. પ્રતીતિ - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૬. વિવેચનપોથી : શિરીષ પંચાલ
૭. નર્મદ એક અધ્યયન - રમેશ શુક્લ
૮. વિવેચક નવલરામ - પૂર્ણિમા ભટ્ટ
૯. બ.ક.ઠાકોરનો કાવ્ય વિચાર - હર્ષદ ત્રિવેદી
૧૦. વિવેચનનો અનુબંધ - ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા

એમ. એ. સેમેસ્ટર -૧.

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫-૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Elective course:001

ગુજરાતીપેપર - ૪ આધુનિક સાહિત્ય (A)

હેતુ : આધુનિકતાની વિભાવના સમજાય તથા કૃતિનો આ સંદર્ભમાં આસ્વાદ કરી શકે.

એકમ -૧ આધુનિકતાની વિભાવના

૧.૧ આધુનિક સંજ્ઞા પરિચય, પરંપરાગત, સમકાલીન, અર્વાચીન સંજ્ઞાઓ સાથેનો સંબંધ .

૧.૨. આધુનિક સાહિત્યનાં લક્ષણો

૧.૩ આધુનિક સાહિત્યને પ્રેરનારાં પરિબલો

એકમ -૨ કવિતા, ટૂંકીવાર્તા અને નવલકથા પર આધુનિકતાનો પ્રભાવ.

એકમ -૩ 'માણસની વાત' - લાભશંકર ઠાકર રજાદે પ્રકાશન

એકમ -૪. 'પેરેલિસિસ' - ચંદ્રકાંત બક્ષી, પ્રવીણ પ્રકાશન

સંદર્ભ સૂચિ:-

૧. 'માણસની વાત' - લાભશંકર ઠાકર રજાદે પ્રકાશન
૨. 'પેરેલિસિસ' - ચંદ્રકાંત બક્ષી પ્રવીણ પ્રકાશન
૩. સાહિત્યમાં આધુનિકતા- સુમન શાહ
૪. ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતાવાદ- પ્રમોદકુમાર પટેલ
૫. આધુનિકતા: એક સંકુલ સમ્પ્રત્યય- બિપિન આશર
૬. ગુજરાતી નવલકથા - રઘુવીર ચૌધરી
૭. ગુજરાતી કથાવિશ્વ - બાબુ દાવલપુરા
૮. ચંદ્રકાંત બક્ષીની સાહિત્ય સૃષ્ટિ- દક્ષેશ ઠાકર પાર્શ્વ પ્રકાશન
૯. આધુનિક કવિતા - નિરંજન ભગત
- ૧૦ પરબ વિશેષાંક : લાભશંકર ઠાકર
- ૧૧ ચંદ્રકાંત બક્ષીથી ફેરો - સુમન શાહ

અથવા (વિકલ્પ)

ગુજરાતી પેપર-૪ સાહિત્ય અને પુરાકલ્પન (B)

હેતુ - વિદ્યાર્થીઓ પુરાણનો પરિચય પ્રાપ્ત કરી શકે

એકમ - ૧. પુરાકલ્પનસંજ્ઞાની વિભાવના

એકમ - ૨. પુરાકલ્પન અને અન્ય વિદ્યાશાખા વચ્ચેનો સંબંધ

૨.૧ પુરાકલ્પન અને સમાજવિજ્ઞાન

૨.૨ પુરાકલ્પન અને મનોવિજ્ઞાન

૨.૩ પુરાકલ્પન અને ભાષાવિજ્ઞાન

૨.૪ પુરાકલ્પન અને ધર્મ

૨.૫ પુરાકલ્પન અને લોકકથા - દંતકથા

એકમ -૩. 'અતિજ્ઞાન', 'વસંતવિજય', 'કર્ણકૃષ્ણ', 'લક્ષ્મણ'

એકમ -૪. 'કુરુક્ષેત્ર' - મનુભાઈ પંચોલી, રંગદ્વાર પ્રકાશન

સંદર્ભ:

૧. પુરાકલ્પન - પ્રવીણ દરજી , યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
૨. કળા સાહિત્ય અને વિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૩. આધુનિક સાહિત્ય સંજ્ઞાનો પરિચય -ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા
૪. આપણા ખંડકાવ્યો - સતીશ વ્યાસ પાર્શ્વ પ્રકાશન
૫. કુરુક્ષેત્ર - મનુભાઈ પંચોલી
૬. નાટકમાં મીથ - ધ્વનિલ પારેખ
૭. આધુનિક સાહિત્ય સંજ્ઞા કોશ - ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા
૮. સાહિત્ય પરિષદ કોશ ..

ગુજરાતી પેપર-૪. સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિ (C)

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતની સંસ્કૃતિનો પરિચય પ્રાપ્ત કરી શકે.

એકમ-૧. સંસ્કૃતિનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી ગુજરાતના સાંસ્કૃતિક વૈવિધ્યનો પરિચય.

એકમ-૨. સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિનો સંબંધ, એકબીજા પર પડતી અસરોનો અભ્યાસ.

એકમ-૩. 'મનોરથ' - રઘુવીર ચૌધરી રંગદ્વાર પ્રકાશન

એકમ-૪. 'સાહિત્ય સમાજનો આયનો'- મીનળ દવે અરુણોદય પ્રકાશન

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. આલોચના(હિન્દી)નાં વિવિધ અંકો, ૮૨,૧૯૮૭
૨. સાહિત્યકા સમાજશાસ્ત્રીય ચિંતન (હિન્દી) - નિર્મલા જૈન
૩. વ્યવહારિક સમાજશાસ્ત્ર- ડૉ.સંજીવ મહાજન
૪. સાહિત્ય: માનસશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર અને ઇતિહાસ સંદર્ભે - ડૉ. નરેશ શુક્લ
૫. સંસ્કૃતિ, બહુસંસ્કૃતિ અને સાહિત્ય - પ્રવીણ દરજી પાર્શ્વ પ્રકાશન
૬. સાહિત્યનો સામાજિક સંદર્ભ - આલોક ગુપ્તા પાર્શ્વ પ્રકાશન
૭. સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન - ડૉ.નાનકભાઈ કાદર પાર્શ્વ પ્રકાશન

પેપર - ૫. પૂઠ્ઠ રીડિંગ - જોડણી (A) - 001

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ જોડણી અને પૂઠ્ઠ રીડિંગ અંગેની માહિતી મેળવી વાંચતા લખતા શીખી શકે

એકમ: ૧. પૂઠ્ઠ એટલે શું ? પૂઠ્ઠ વાંચન , પૂઠ્ઠ રીડરનું મહત્વ
કોશ સ્વરૂપ અને પ્રયોજન ,
કોશના વિવિધ પ્રકારો , વ્યુત્પત્તિ, વ્યાખ્યા, પ્રકાર
કોશ કઈ રીતે જોવો ? અકારાદિકમ,કોશનું મહત્વ

એકમ: ૨. જોડણીના નિયમો અને વિરામચિહ્ન

એકમ: ૩. સંધિ- સમાસના નિયમો

એકમ: ૪ પૂઠ્ઠ વાચન અને ભૂલસુધારણા

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. સાર્થ જોડણીકોશ
૨. લેખનપદ્ધતિ અને પૂઠ્ઠવાંચન- રમેશ શુક્લ
૩. પૂઠ્ઠવાંચન - રતિલાલ સાં.નાયક
૪. વ્યાકરણવિમર્શ - ઊર્મિ ઘનશ્યામ દેસાઈ
૫. ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ - યોગેન્દ્ર વ્યાસ
૬. મોટો કોશ - રતિલાલ નાયક

પેપર - પ. અનુવાદ અને સમસ્યા (B) - 001

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ અનુવાદિત કૃતિનો પરિચય મેળવે અને અનુવાદ અંગેની માહિતી પ્રાપ્ત કરી શકશે.

એકમ: ૧. અનુવાદ સંજ્ઞા, વ્યાખ્યા અને વિભાવના

એકમ: ૨. સંસ્કૃતિ પરિવેશના સંદર્ભે અનુવાદની સમસ્યાઓ

એકમ: ૩. 'ફ્રેન્ચમારા' - ઇન્નાજિયો સીલોની , અનુ. જયંતી દલાલ પાર્શ્વ પ્રકાશન

એકમ: ૪ 'ચાની' - ખાનોલકર , અનુ. જયા મહેતા એસ.એન.ડી.ટી.પ્રકાશન

સંદર્ભ:

૧. અનુવાદ કળા - નગીનદાસ પારેખ સં. રમણ સોની
૨. અનુવાદ વિજ્ઞાન - ભોળાનાથ તિવારી
૩. અનુવાદ વિચાર અને અનુવાદ પ્રક્રિયા - રમણ સોની
૪. અનુવાદ સમસ્યાઓ - મોહનભાઈ પટેલ
૫. ગુજરાતી અનુવાદ વિચાર - જયંતીભાઈ ચૌધરી
૬. અનુવાદ વિશેષાંક : ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી

એમ. એ. સેમેસ્ટર -૨.

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫-૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

ગુજરાતી પેપર -૬ .તુલનાત્મક સાહિત્ય

હેતુ : સાહિત્યને મૂલવવા માટેનો તુલનાત્મક અભિગમ કેળવાય.

એકમ-૧ તુલનાત્મક સાહિત્ય : વ્યાખ્યા, વિભાવના અને લક્ષણો

એકમ-૨ તુલનાત્મક સાહિત્યના અભિગમો તથા કાર્યક્ષેત્ર. (ફ્રેન્ચ અને અમેરિકન અભિગમ સંદર્ભે)

એકમ-૩ 'બત્રીસ પુતળીની વેદના' તથા 'સ્વેચ્છા' કૃતિની વિષયવસ્તુગત તુલના

એકમ-૪ 'બત્રીસ પુતળીની વેદના' ઈલા આરબ મહેતા તથા 'સ્વેચ્છા' વોલ્ગાની કૃતિની પાત્રલક્ષી તુલના

સંદર્ભસૂચિ:-

- ૧ 'બત્રીસ પુતળીની વેદના' ઈલા આરબ મહેતા, ગુર્જર પ્રકાશન
૨. 'સ્વેચ્છા' - વોલ્ગા , અનુ. મીનળ દવે , અરુણોદય પ્રકાશન
- ૩ તુલનાત્મક સાહિત્ય - ધીરુ પરીખ
૪. તુલનાત્મક સાહિત્યની દિશામાં -અશ્વિન દેસાઈ
- ૫ તુલનાત્મક સાહિત્યાભ્યાસ - વસંત બાપટ ,અનુ.-જયા મહેતા , જયંતી દવે
- ૬ તુલનાત્મક સાહિત્ય : સિદ્ધાંત અને વિનિયોગ - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- ૭ તુલનાત્મક સાહિત્ય- ચૈતન્યદેસાઈ
- ૮ તુલનાત્મક સાહિત્યની ભૂમિકા - ઇન્દ્રનાથ ચૌધરી.

ગુજરાતી પેપર - ૭ ભાષાવિજ્ઞાન

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ ભાષાવિજ્ઞાનની વિવિધ વિદ્યાશાખાઓનો, ભાષાના ઘટક તત્વોનો તથા ધ્વનિ નિર્માણ પ્રક્રિયાનો ખ્યાલ મેળવે.

એકમ -૧ ભાષાવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર

ભાષાવિજ્ઞાનનો વૈજ્ઞાનિક અભિગમ

ભાષાવિજ્ઞાનની વિવિધ વિદ્યાશાખાઓનો પરિચય

ભાષાવિજ્ઞાનનો અન્ય વિજ્ઞાનો અને શાસ્ત્રો સાથેનો સંબંધ

એકમ -૨ ધ્વનિવિજ્ઞાન

ભાષાવિજ્ઞાનમાં ધ્વનિવિજ્ઞાનનું મહત્વ

ધ્વનિઘટકની વિભાવના

ધ્વનિવિજ્ઞાન (Phonetics) અને ધ્વનિતંત્રવિજ્ઞાન (Phonology) વચ્ચેનો સંબંધ

એકમ -૩ ધ્વનિ નિર્માણની પ્રક્રિયા

વાણીના અવયવો અને તેનું કાર્ય

ધ્વનિઓનું વર્ગીકરણ : સ્વર અને વ્યંજન

સ્વરોનું વર્ગીકરણ વ્યંજનોનું વર્ગીકરણ

એકમ -૪ માન્ય ગુજરાતીના ધ્વનિઓ

સ્વરો, અર્ધસ્વરો , વ્યંજનો , અક્ષર (syllable)

સૂર , બલાઘાત (stress) , જંકચર (સંગમ) , દીર્ઘત્વ

સંદર્ભ : ૧. ભાષાવિજ્ઞાન - સંવર્ધિત આવૃત્તિ ૧૯૭૮) ડૉ. કે.બી.વ્યાસ

૨. ભાષાપરિચય - પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત

૩. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિપરિવર્તન - ડૉ. પ્રબોધ પંડિત

૪. General Linguistics – R.H. Robins

૫. ધ્વનિઘટકની વિભાવના - ડૉ. ભારતીબેન દવે

૬. ભાષાપરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ - જયંત કોઠારી

૭. વ્યુત્પત્તિ વિચાર - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી

૮. ગુજરાતી ધ્વનિવ્યવસ્થાની વિચારણા - પિંકી પંડ્યા

૯. ભાષાવિજ્ઞાન પરિચય - રમેશ ત્રિવેદી

૧૦. વ્યાકરણ વિમર્શ - ડૉ. ઊર્મિ ધનશ્યામ દેસાઈ

ગુજરાતી પેપર - ૮. ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ વિવેચન અંગે માહિતી પ્રાપ્ત કરી શકે

એકમ-૧. રામનારાયણ વિ. પાઠકની કાવ્યવિભાવના.

કવિ અને કવિતા વિશેના રા.વિ.પાઠકનાં વિચારો
રા.વિ.પાઠકની 'રહસ્ય' સંજ્ઞા-વિભાવના

એકમ-૨. ઉમાશંકર જોશીની કાવ્યવિભાવના.

કવિ અને કવિતા વિશેના ઉમાશંકરના વિચારો .
કવિકર્મ અને સર્જનપ્રક્રિયા અંગેના વિચારો .
કલા અને નીતિ અંગેના ઉમાશંકરનાવિચારો .

એકમ -૩. વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદીની વિચારણા

વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદીની વિચારણા
કવિ, કાવ્ય, કવિકર્મ, સર્જન પ્રક્રિયા ,
કાવ્ય અને જીવન, કાવ્ય અને નીતિ
કાવ્ય અને ભાષા વિશેના વિષ્ણુ પ્રસાદ ત્રિવેદીના વિચારો

એકમ- ૪. સુરેશજોશીની કાવ્યવિભાવના .

સાહિત્યની કલાઅભિમુખતા અને શુદ્ધ કળા વિશેના વિચારો .
રૂપનિર્મિતિ અંગેના વિચારો
ભાષાકર્મ અને સંક્રમણ વ્યાપાર અંગેના વિચાર.

સંદર્ભ સૂચિ:-

૧. વિવેચનનું વિવેચન : જયંતકોઠારી
૨. વાત આપણા વિવેચનની: શિરીષ પંચાલ
૩. આપણું વિવેચન સાહિત્ય: હીરાબેન પાઠક
૪. ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૫. વિવેચક રા.વિ .પાઠક - શિરીષ પંચાલ
૬. વિવેચનપોથી : શિરીષ પંચાલ
૭. વિવેચક ઉમાશંકર જોશી -શિરીષ પંચાલ
૮. વિવેચક વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદી - શિરીષ પંચાલ
૯. વિવેચકસુરેશ જોશી - શિરીષ પંચાલ
૧૦. કથોપકથન - સુરેશ જોષી

ગુજરાતીપેપર- ૯ અનુઆધુનિક સાહિત્ય (A)

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ અનુઆધુનિકતાની વિભાવનાનો તથા કૃતિનો અભ્યાસ કરી શકે .

એકમ: ૧. અનુઆધુનિકતાની વિભાવના

એકમ: ૨. નારીચેતના અને દલિતચેતના

એકમ: ૩. કૂવો - અશોકપુરી ગોસ્વામી

એકમ: ૪ અનુઆધુનિક ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તાઓ (નારી કેન્દ્રી)

૧. ગાંઠે બાંધ્યું આકાશ - વર્ષા અડાલજા. ૨. કુલડી - હરીશ નાગ્રેયા ૩. શક્તિપાત - અંજલી ખાંડવાલા

૪. અગિયારમો પત્ર - હિમાંશી શેલત , પ. થળી -મોહન પરમાર ૬. ભણકાર - પારુલ કંદર્પ દેસાઈ

૭. બાયું - કિરીટ દૂધાત , ૮. ઉંબરો - મીનળ દવે ૯. પોલીટેકનીક - મહેન્દ્રસિંહ પરમાર

૧૦. મહોતું - રામ મોરી

સંદર્ભ:

૧. કૂવો - અશોકપુરી ગોસ્વામી આર.આર.પ્રકાશન

૨. શતરૂપા - શરીફા વીજળીવાળા

૩. અનુઆધુનિકતા અને આપણે- સુમન શાહ

૪. આધુનિકોત્તર સાહિત્ય - સુધા પંડ્યા

૫. પ્રતિબદ્ધ - ભરત મહેતા

૬. નારી કેન્દ્રી વાર્તા : સં. રઘુવીર ચૌધરી

૭. વિશેષ - ઈલા નાયક

૮. અનુઆધુનિક વાર્તા - સં. મોહન પરમાર

૯. શબ્દસૃષ્ટિ, વાર્તા વિશેષાંક - સાહિત્ય અકાદમી , ગાંધીનગર

૧૦. દલિત સંવેદના અને સાહિત્ય - નાથાલાલ ગોહિલ

૧૧. દલિત સંપ્રત્યય - નરેશ વાઘેલા

૧૨. દલિત સાહિત્ય - ગુણવંત વ્યાસ

૧૩. ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તામાં દલિત સંવેદન - જયશ્રી સોલંકી

૧૪. શબ્દસૃષ્ટિ, દલિત સાહિત્ય વિશેષાંક - સાહિત્ય અકાદમી , ગાંધીનગર

અથવા (વિકલ્પ)

ગુજરાતી પેપર - ૯. ડાયસ્પોરિક સાહિત્ય (B)

એકમ: ૧. ડાયસ્પોરિક સાહિત્ય વિભાવના

એકમ: ૨. ગુજરાતી ડાયસ્પોરિક સાહિત્ય પરિચય વાર્તા , નવલકથા, કવિતા

એકમ: ૩. સાહિત્ય સ્વરૂપ કૃતિ લક્ષી

એકમ: ૪. ફ્લેમિન્ગો - પન્ના નાયક, નવજીવન પ્રકાશન

સંદર્ભગ્રંથ -

૧. ડાયસ્પોરિક સાહિત્ય - સં. કેતન બ્રુહાં

૨. અમેરિકામાં ભારતીયો - પ્રવીણ ન.શેઠ , જગદીશ દવે

૩. અમેરિકામાં કેટલાક ગુજરાતી સર્જકો - મધુસુધન કાપડિયા, સાહિત્ય અકાદમી - ૨૦૧૧

૪. બ્રિટીશ ગુજરાતી ડાયસ્પોરા કાવ્યધારા - બળવંત જાની

અથવા (વિકલ્પ)

ગુજરાતી પેપર - ૯ સાહિત્ય અને ઇતિહાસ (C)

હેતુ: આંતર વિદ્યાકીય દ્રષ્ટિકોણથી ઇતિહાસ અને સાહિત્ય વચ્ચેનાં સંબંધની સમજ વિકસે.

એકમ-૧. ઇતિહાસ સંજ્ઞા, વિભાવના અને ઇતિહાસલેખનના સાધનોનો પરિચય.

એકમ-૨. ઇતિહાસ અને સાહિત્યનો સંબંધ, એકબીજા પર પડતી અસરોનો અભ્યાસ

એકમ-૩. ગુજરાતનો સુવર્ણકાળ (રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક સંદર્ભમાં અભ્યાસ)

એકમ-૪. મુનશીની જય સોમનાથ - ઇતિહાસ અને સાહિત્યના સંદર્ભે અભ્યાસ

સંદર્ભગ્રંથ :

૧. પરિષદ પ્રમુખોના વ્યાખ્યાનો - ભો.જે.વિદ્યાભવન અમદાવાદ

૨. ગુજરાતનો રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ - ર.છો.પરીખ , હરિપ્રસાદશાસ્ત્રી

૩. ગુજરાત એક દર્શન, પ્રાચ્ય વિદ્યામંદિર , મહારાજા સયાજીરાવ વિશ્વ વિદ્યાલય વડોદરા

૪. સાહિત્ય: માનસશાસ્ત્ર ,સમાજશાસ્ત્ર અને ઇતિહાસ સંદર્ભે - નરેશ શુક્લ

૫. કલાકારની ઇતિહાસબોધ - ભરત મહેતા

૬. સંબોધીના વિવિધ અંકો - એલ. ડી.ઇન્ડોલોજી , અમદાવાદ

૭. નવલકથા સ્વરૂપ અને વૈવિધ્ય - શિરીષ પંચાલ

ગુજરાતીપેપર - ૧૦ સાહિત્ય અને ફિલ્મ (A)

હેતુ - વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્ય અને ફિલ્મનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરી શકે.

એકમ: ૧. ફિલ્મ નિર્માણની પ્રક્રિયા

એકમ: ૨ સાહિત્ય અને ફિલ્મ કળા સ્વરૂપ સંદર્ભે સામ્ય - ભેદ)

એકમ: ૩. 'તત્ત્વમસિ' - ધ્રુવ ભટ્ટ , ગુર્જર પ્રકાશન (ધ્રુવ ભટ્ટની નવલકથા અને રેવા ફિલ્મ

એકમ : ૪. 'નષ્ટનીડ' - ટાગોર, અરુણોદય પ્રકાશન (ચારુલતા સત્યજીત રે ની ફિલ્મ)

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. કેમેરાની આંખે - દૃષ્ટિ પટેલ

૨. રૂપાંતર - અમૃતગંગર -અરુણોદય પ્રકાશન

૩. સાહિત્યમાં ફિલ્માવલોકન- અભિજિત વ્યાસ

૪. સાહિત્ય અને સિનેમાનો અનુબંધ - મહિપતસિંહ રાઉલજી

૫. સમીપેના લેખો - શિરીષ પંચાલ

૬. કથા સાહિત્ય અને સિનેમા - તરુણ બેન્કર , (પ્રકાશક પોતે)

ગુજરાતીપેપર - ૧૦ લોકપ્રિયસાહિત્ય (B)

હેતુ - વિદ્યાર્થીઓને લોકપ્રિય સાહિત્ય અને શિષ્ટ સાહિત્ય વચ્ચેનો ભેદ સમજવા મળે

એકમ: ૧ લોકપ્રિય સાહિત્યની વિભાવના અને લક્ષણો તથા પ્રેરકબળો

એકમ: ૨. શિષ્ટ સાહિત્ય અને લોકપ્રિય સાહિત્ય વચ્ચેનો ભેદ , લોકભોગ્ય અને લોકપ્રિય વચ્ચેનો ભેદ

એકમ: ૩ કમઠાણ - અશ્વિની ભટ્ટ , નવભારત પ્રકાશન

એકમ: ૪. ભારેલો અગ્નિ - ર.વ.દેસાઈ , આર.આર.પ્રકાશન

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. અનુઆધુનિક સાહિત્ય સંજ્ઞાકોશ -જયંત ગાડીત

૨. ગુજરાતી નવલકથા- રઘુવીર ચૌધરી

૩. આપણીકથા - જયંત ગાડીત

૪. સમીપેના અંકો - શિરીષ પંચાલ

૫. સાહિત્ય કા સમાજશાસ્ત્ર - મેજર પાંડે , હરિયાણા અકાદમી

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫, ૨૦૨૫-૨૬, ૨૦૨૬-૨૭)

Core course: 007

ગુજરાતી પેપર - ૧૧ ભારતીય સાહિત્યની વિભાવના

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય સાહિત્યની વિભાવના તથા તે સંદર્ભે કૃતિઓનો પરિચય મળે

એકમ - ૧. ભારતીય સાહિત્યની વિભાવના અને ભાતીગળ વિશેષતા

ભારતીય સાહિત્યની મુખ્ય ધારાઓ - પ્રાચીનકાળ (વેદ, રામાયણ, મહાભારત સંદર્ભે)

મધ્યકાળ (ભક્તિસાહિત્ય સંદર્ભે) અર્વાચીનકાળ (ગાંધી તથા આધુનિકતાના પ્રભાવ સંદર્ભે)

એકમ - ૨. ભારતીય સાહિત્યકારોનો પરિચય

૧. રવીન્દ્રનાથ ટાગોર ૨. કાલિદાસ ૩. ગિરીશ કર્નાડ

૪. વિ. સ. ખાંડેકર ૫. કૃષ્ણા સોબતી

એકમ - ૩. કર્ણભાર - ભાસ , સરસ્વતી પ્રકાશન

એકમ - ૪. ન હન્યતે - મૈત્રેયી દેવી અનુ. નગીનદાસ પારેખ રત્નાદે પ્રકાશન.

સંદર્ભગ્રંથ :

૧. ભારતીય સાહિત્ય - પ્રવીણ દરજી

૨. ભારતીય સાહિત્ય પરમ્પરાનો વિસ્તાર - ભોળાભાઈ પટેલ

૩. ભારતીય સાહિત્ય - કે. સચ્ચિદાનંદ- રાજકમલ પ્રકાશન, ન્યુ દિલ્હી

૪. ભારતીય નવલકથા - ડૉ. બીપીન આશર

૫. ભારતીય નવલકથા - ભરત મહેતા

૬. ભારતીય નવલકથા - રમણલાલ જોશી યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ,

૭. જ્ઞાન ગંગોત્રી શ્રેણી - ભારતીય સાહિત્ય -૧૨/૧૩ એસ. પી. યુનિ. - ગૂર્જર વિકેતા

૮. કાલપુરુષ - ભોળાભાઈ પટેલ - ગૂર્જર પ્રકાશન

૯. ભારતીય સાહિત્યની ભૂમિકા- ડૉ. રામ વિલાસ શર્મા

૧૦. જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કૃત નવલકથા - ભરત મહેતા

એમ. એ. સેમેસ્ટર- 3

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫, ૨૦૨૫-૨૬, ૨૦૨૬-૨૭)

Core course: 008

ગુજરાતી પેપર -૧૨ પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા

હેતુ : પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસકોની સૌંદર્યાત્મક વિચારધારાઓનો પરિચય વિદ્યાર્થીઓને મળી રહે.

એકમ - ૧. પ્લેટો, એરિસ્ટોટલ

એકમ - ૨. લોન્જાઈનસ

એકમ - ૩. ટી.એસ.એલિયટ

એકમ - ૪. સુઝાન લેન્ગર

સંદર્ભગ્રંથો :-

૧. પ્લેટો, એરિસ્ટોટલની કાવ્ય વિચારણા - જયંત કોઠારી
૨. એલિયટનો કાવ્ય વિચાર - સુમન શાહ
૩. કવિ વિવેચક એલિયટ - સુમન શાહ
૪. એરિસ્ટોટલનું કાવ્યશાસ્ત્ર - અનિરુદ્ધ બ્રહ્મભટ્ટ
૫. એરિસ્ટોટલનું કાવ્યશાસ્ત્ર - અનુ. જયા મહેતા
૬. પ્લેટોનું સાહિત્યશાસ્ત્ર - સુરેશ દલાલ
૭. પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા - બહેચરભાઈ પટેલ
૮. ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા - રમેશ ત્રિવેદી
૯. કાવ્યપુરુષ - નટવરસિંહ પરમાર
૧૦. શબ્દ દેશનો, શબ્દ વિદેશનો- ચંદ્રકાંત શેઠ
૧૧. સાહિત્યમાં વિવેક - વર્સફોલ્ડ - અનુ. નગીનદાસ પારેખ
૧૨. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - એબરકોમ્બી - અનુ. નગીનદાસ પારેખ

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Core course: 009

ગુજરાતી પેપર -૧૩ લોકસાહિત્ય - ૧

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ લોકસાહિત્યથી માહિતગાર થાય.

એકમ -૧. લોકસાહિત્યની વિભાવના

૧. લોક, લોકસાહિત્ય અને લોકવિદ્યા વ્યાખ્યા તથા વિભાવના
૨. લોકસાહિત્યનું સ્વરૂપ અને લક્ષણો
૩. લોકસાહિત્ય અને લોકવિદ્યા વચ્ચેનો સંબંધ
૪. લોકસાહિત્ય અને શિષ્ટ સાહિત્ય વચ્ચેનો સંબંધ

એકમ - ૨. લોકગીત અને કથાગીત

૧. લોકગીત : સંજ્ઞા સ્વરૂપ અને પ્રકારો
૨. કથાગીત : સંજ્ઞા સ્વરૂપ અને પ્રકારો
૩. લોકગીત તથા કથાગીતોમાં પ્રગટ થતું કુટુંબજીવન તથા સમાજજીવન

એકમ - ૩. લોકનાટ્ય ભવાઈ

૧. 'ભવાઈ' શબ્દનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેના ઉદ્ભવ વિકાસની ચર્ચા
૨. ભવાઈના ઘટક તત્ત્વો

એકમ - ૪. કૃતિનો અભ્યાસ: ' રઢિયાળી રાત' (લઘુ આવૃત્તિ) સંપાદક :ઝવેરચંદ મેઘાણી,

ચયન : :અશોક મેઘાણી- જયંત મેઘાણી, ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ

(પસંદગીનાં ગીતો)

દામ્પત્યના ગીતો : ૧. નિમંત્રણ ૨. સાયબાની શીખ ૩. માનેતીની આંખ ૪. અબોલા ભવ રહ્યા
૫. રસિયાને સાદ ૬. ઓછી ઉંમરમાં

કૌટુંબિક અને સામાજિક જીવન : ૧. વઢિયારી સાસુ ૨. સૈયર મેંદી લેશું રે ! ૩. બેની પધાર્યા

૪. ઘણી ઘણી હામો ૫. ઓળખ્યો ૬. દીકરાની ઝંખના ૭. નણદલ પરોણલાં ૮. મોરલાની માયા

કથાગીત : ૧. નો દીઠી ૨. મોટા ખોરડા ૩. મોરબીની વાણિયાણ ૪. કાસમ, તારી વીજળી !

૫. તેજમલ ૬. નચાવ્યા !

સંદર્ભ ગ્રંથ:-

૧. 'ગુજરાતી લોકસાહિત્ય વિમર્શ' - બળવંત જાની - પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
૨. ગુજરાતી લોકવિદ્યા- ડૉ. હસુ યાજ્ઞિક, નેશનલ બુક ટ્રસ્ટ, નવી દિલ્હી
૩. ગુજરાતની લોકસંસ્કૃતિ - ડૉ. હસુતાબેન સેદાણી, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
૪. 'લોકસાહિત્ય' સં. પ્રભાશંકર તરૈયા, નરોત્તમ પલાણ, પ્ર. ગુજ. સા. પરિષદ, અમદાવાદ

- પ. લોકસાહિત્ય : વિભાવના અને પ્રકાર - હસુ યાજ્ઞિક, ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ
 ડ. લઝગીત : એક અભ્યાસ - જયાનંદ જોશી
 ળ. લોકગીત : એક અધ્યયન - અમૃત પટેલ
 ઠ. લોકગીત તત્વ અને તંત્ર - સંપાદક - બળવંત જાની
 ઠઠ. લોકવાડંમય - કનુભાઈ જાની
 ૧૦ કંકુ રે વાયું - (લઝગીતો) અમૃત પટેલ
 ૧૧. લોકસાહિત્યનું સમાલોચન-ઝવેરચંદ મેઘાણી, પ્રસાર ૧૮૮, આતાભાઈ એવન્યુ, ભાવનગર

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Elective Course: 003A

ગુજરાતી પેપર -૧૪ (A) સાહિત્ય અને સમાજશાસ્ત્ર

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્ય અને સમાજશાસ્ત્રના પારસ્પરિક સંબંધો કૃતિઓને અનુલક્ષીને સમજી શકે.

એકમ - ૧. સાહિત્ય અને સમાજની વ્યાખ્યા અને વિભાવના

એકમ - ૨. સાહિત્ય અને સમાજનો પારસ્પરિક સંબંધ અને ગુજરાતી વિવેચકોએ કરેલી તેની ચર્ચાઓ.

એકમ - ૩. બહિષ્કૃત ફૂલો - નિરવ પટેલ દલિત સાહિત્ય અકાદમી
(પસંદગીની રચનાઓ)

1. ફૂલવાળો
2. ઓપરેશન ઈકવોલિટી
3. કાલચક્ર
4. મારો શામળિયો
5. મારા ભાગનો વરસાદ
6. સૂંઢલ
7. હીરાકુંડ
8. કાસ્ટ સર્ટિફિકેટ
9. દલિત દંપત્તિને ઠાલો દિલાસો
10. અભણ હોત તો સારું

11. રૂયા ને પત્ર
12. કોલેજિયન શબરીની વ્યથા
13. ધર્મચક્ર
14. મારે માણસ નથી બનવું
15. સૂટ પહેરેલો સૂરજ
16. દાદા આંબેડકરના સંતાન
17. જેતલપુર હત્યાકાંડ
18. ગોલાણાના પીટરને
19. કવિની પ્રેયસી
20. એક પ્રેમ કવિતા

એકમ - ૪. મળેલાજીવ - પન્નાલાલ પટેલ

સંદર્ભગ્રંથો :-

૧. સાહિત્ય અને સમાજ- વિદ્યુત જોશી - સેન્ટર ફોર સોસિઅલ સ્ટડીઝ, સુરત પ્રકાશન-૨૦૦૪
૨. સાહિત્ય અને સામાજિક ચેતના-સુધીરચંદ્ર સેન્ટર ફોર સોસિઅલ સ્ટડીઝ, સુરત પ્રકાશન-૨૦૦૪
૩. કલાનું સમાજશાસ્ત્ર - અક્ષય દેસાઈ - આર. આર. શેઠ પ્રકાશન
૪. ગોવર્ધનરામ : કેટલાક સમાજશાસ્ત્રીય પાસાઓ - સુધીરચંદ્ર, સેન્ટર ફોર સોસિઅલ સ્ટડીઝ, સુરત પ્રકાશન-૧૯૮૮
૫. 'અર્થાત્'નો વિશેષાંક - ૨૦૧૦-૧૧ સેન્ટર ફોર સોસિઅલ સ્ટડીઝ, સુરત
૬. સાહિત્ય કાં સમાજશાસ્ત્ર - મેનેજર પાંડે- હરિયાણા સાહિત્ય અકાદમી
૭. પ્રતિબદ્ધ - ભરત મહેતા
૮. ગુજરાતી કથાવિશ્વ (નવલકથા) બાબુ દાવલપુરા
૯. કથાવિચાર - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૧૦. સાહિત્યનો સામાજિક સંદર્ભ - આલોક ગુપ્તા
૧૧. ગુજરાતી નવલકથા : ફેરવિચારણા - જશવંત શેખડીવાળા
૧૨. સાહિત્ય સમાજનો આયનો - મીનળ દવે - અરુણોદય પ્રકાશન
૧૩. સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કૃત નવલકથાઓ- ગુણવંત વ્યાસ
૧૪. ગુજરાતી કથાવિશ્વ- નરેશ વેદ
૧૫. સાહિત્યનું સમાજશાસ્ત્ર - નરેશ શુક્લ- ફ્લેમિંગો પ્રકાશન

અથવા (વિકલ્પ)

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Elective Course: 003 B

ગુજરાતી પેપર -૧૪ (B) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની કૃતિઓ

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના સ્વરૂપ સંદર્ભે કૃતિઓની સમીક્ષા કરી શકે.

એકમ - ૧. આખ્યાન સાહિત્ય સ્વરૂપ અને લક્ષણો

એકમ - ૨. 'રણયજ્ઞ'- પ્રેમાનંદ સં. ચંદ્રશંકર ભટ્ટ પૂર્ણિમા ભટ્ટ

એકમ - ૩. પદ્યવાર્તા : સ્વરૂપ અને લક્ષણો

એકમ - ૪. 'મદનમોહના' - શામળ : સં. : અનંતરાય રાવળ

સંદર્ભગ્રંથો :-

૧. 'રણયજ્ઞ - પ્રેમાનંદ સં. ચંદ્રશંકર ભટ્ટ પૂર્ણિમા ભટ્ટ

૨. 'મદનમોહના' - શામળ : સં. અનંતરાય રાવળ

૩. 'મદનમોહના' - શામળ : સં. હરિવલ્લભ ભાયાણી

૪. પ્રાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપ - ભોગીલાલ સાંડેસરા - એમ. એસ. યુનિ.

૫. સ્વાધ્યાય અને સંશોધન - બળવંત જાની - સાહિત્ય અકાદમી

૬. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ગ્રંથ-૨ સં. ઉમાશંકર જોશી, અનંતરાય રાવળ, યશવંત શુક્લ

૭. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ- રમેશ ત્રિવેદી

અથવા (વિકલ્પ)

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Elective Course:: 003 C

ગુજરાતી પેપર -૧૪ (C) સાહિત્ય અને અન્ય કલાઓ

હેતુ : સ્પેશ્યલ આસિસ્ટન્ટ પ્રોગ્રામ હેઠળ દાખલ કરાયેલ આ પ્રશ્નપત્રમાં સાહિત્ય અને કલાઓ સંબંધની સમજ વિકસે.

એકમ - ૧. સાહિત્ય અને ચિત્રકલા

એકમ - ૨. સાહિત્ય, શિલ્પ તથા સ્થાપત્યકલા

એકમ - ૩. સાહિત્ય અને નાટ્યકલા તથા ફિલ્મકલા

એકમ - ૪. સાહિત્ય અને સંગીત નૃત્યકલા.

વિવિધ કલાઓના માધ્યમોના તફાવત. આ કલાઓ વચ્ચે રહેલ સર્વસામાન્ય બાબતો, કલાકારની સિસૃક્ષા, માધ્યમો સાથે કામ લેવાની બાબતે કલાકારોની માનસિકતા આદિ બાબતો સંદર્ભ ગ્રંથ

૧. ફિલ્મ કલા વિચાર- અભિજિત વ્યાસ
૨. ફિલ્મ જોવાની કલા- અભિજિત વ્યાસ
૩. કલાનું સમાજશાસ્ત્ર - અક્ષય દેસાઈ, આર.આર.શેઠ પ્રકાશન
૪. કલા- સૌંદર્ય શાસ્ત્ર - સી.વી. મહેતા
૫. શ્રુતિ- ગુજરાતી ગીત અને સ્વરૂપ - સંજય દવે
૬. શિલ્પ સમીપે - કનુ સૂચક
૭. સામીપ્યના વિવિધ અંકો સં. રામજીભાઈ સાવલિયા
૮. ગુજરાતનું મૂર્તિવિધાન - રામજીભાઈ સાવલિયા
૯. સ્ટેપ્સ ઓફ ઇન્ડોલોજી - રામજીભાઈ સાવલિયા ભો.જે.વિદ્યાભવન

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Multi Disciplinary : 003 A

ગુજરાતી પેપર -૧૫ (A) ગ્રંથકાર : રઘુવીર ચૌધરી

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ ગ્રંથકાર અને કૃતિઓનો પરિચય મેળવે.

એકમ - ૧. સર્જક પરિચય : રઘુવીર ચૌધરીના સર્જક વ્યક્તિત્વને ઘડનારાં પરિબલો

એકમ - ૨. ગ્રંથકાર રઘુવીર ચૌધરીનું સાહિત્ય સર્જન

એકમ - ૩. સોમતીર્થ - રઘુવીર ચૌધરી રંગદ્વાર પ્રકાશન

એકમ - ૪. કાવ્ય વિશેષ : રઘુવીર ચૌધરી સં. રાજેશ પંડ્યા - સમીર ભટ્ટ
(પસંદગીની રચનાઓ)

૧. ખરતા તારા વિશે ૨. દાવાનળ ૩. બીજો આંચકો ૪. ઘરની ભાળ
૫. એક ગોળી મને પણ વાગી ૬. શબવાહિની ૭. કદાચ સરસ્વતી પહોંચશે
૮. આ એક નદી ૯. ફરતા ફૂલછોડ ૧૦. પાદરના પંખી ૧૧. ગ્રામમાતા
૧૨. ફૂટ પાથ અને શેઢો ૧૩. મને કેમ ના વાર્યો ૧૪. રાજસ્થાન ૧૫. બચાવનામું
૧૬. વ્રજવેરાન ૧૭. વહેતાં વૃક્ષ પવનમાં ૧૮. જુગજુગના જીવણ
૧૯. હે જી મારો સથવારો ખૂટ્યો ૨૦. દર્દ

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. ગુજરાતી નવલકથા : રઘુવીર ચૌધરી, રાધેશ્યામ શર્મા પ્ર. યુનિ.ગ્રંથ.નિર્માણ બોર્ડ
૨. નવલકથા અને હું - ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી
૩. અમૃતા થી ધરાધામ ૧-૨ દૃષ્ટિ પટેલ- સુનીતા ચૌધરી રંગદ્વાર પ્રકાશન
૪. રઘુવીર વિશેષ - શરીફા વીજળીવાળા ,મીનળ દવે , રંગદ્વાર પ્રકાશન
૫. કથા લેખનની કેફિયત - રઘુવીર ચૌધરી, રંગદ્વાર પ્રકાશન
૬. કાવ્ય વિશેષ : રઘુવીર ચૌધરી સં. રાજેશ પંડ્યા - સમીર ભટ્ટ અરુણોદય પ્રકાશન

અથવા (વિકલ્પ)

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Multi Disciplinary : 003 B

ગુજરાતી પેપર -૧૫ (B) વિવેચનના અભિગમો

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ વિવેચનના વિવિધ અભિગમોનો પરિચય મેળવે.

એકમ -૧. વિવેચનના વિવિધ અભિગમો એટલે શું ? વિવેચનના વિવિધ અભિગમોનો પરિચય

એકમ - ૨. અભિગમ અને વાદ વચ્ચેનો ભેદ

એકમ - ૩. રૂપરચના વાદ

એકમ - ૪. વાસ્તવવાદ

સંદર્ભ :

૧. શબ્દલોક- પ્રમોદકુમાર પટેલ
૨. વિવેચનની ભૂમિકા - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૩. નવ્યવિવેચન પછી - સુમન શાહ
૪. સંરચના અને સંરચન - સુમન શાહ
૫. વિવેચનના વિવિધ અભિગમો -

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૪

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Core course: 10

ગુજરાતી પેપર - ૧૬ વિશ્વસાહિત્ય

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ વિશ્વસાહિત્યની વિભાવના જાણે અને કૃતિઓનો પરિચય મેળવે.

એકમ -૧. વિશ્વસાહિત્ય - સંજ્ઞા વ્યાખ્યા અને વિભાવના, જનરલ લિટરેચર, રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય ભારતીય ઉપખંડનું સાહિત્ય, સંસ્થાનવાદી (કોલોનિયન) સાહિત્ય

એકમ-૨. વિશ્વસાહિત્યની મહત્વની કૃતિઓનો પરિચય

વેઇટિંગ ફોર ગોદો (સેમ્યુઅલ બેકેટ), આઉટ સાઈડર (આલ્બેર કામૂ)

ઈડિપસ (સોફોકલીસ), ધ ઓલ્ડમેન એન્ડ ધ સી (હેમિંગ્વે), એનીમલ ફાર્મ (જ્યોર્જ ઓરવેલ)

એકમ-૩. ડોલ્સ હાઉસ -અનુ. નીના ભાવનગરી અરુણોદય પ્રકાશન

એકમ-૪. 'સિદ્ધાર્થ' અનુ. શિરીષ પંચાલ પાર્શ્વ પ્રકાશન અમદાવાદ.

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. સિદ્ધાર્થ - ભરત મહેતા

૨. તુલનાત્મક સાહિત્ય - ધીરુ પરીખ

૩. તુલનાત્મક સાહિત્યની દિશામાં - અશ્વિન દેસાઈ

૪. તુલનાત્મક સાહિત્ય વિદેશી સંદર્ભ -ચૈતન્ય દેસાઈ

૫. સ્વાધ્યાય- ડૉ. દમયંતી પરમાર

૬ તુલનાત્મક સાહિત્યની ભૂમિકા - ઈન્દ્રનાથ ચૌધરી

૭. તુલનાત્મક સાહિત્ય - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ

૮. ગુજરાતી અનુવાદ વિચાર - ડૉ. જયંતી ચૌધરી - ફ્લેમિંગો પ્રકાશન

૯. વિશ્વ નવલકથા - સુમન શાહ

૧૦. નાટક વિશે - જયંતી દલાલ.

૧૧. 'સિદ્ધાર્થ' અનુ. અલ્કેશ પટેલ અરુણોદય પ્રકાશન અમદાવાદ.

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૪

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Core course: 11

ગુજરાતી પેપર -૧૭ ભાષાવિજ્ઞાન

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ માન્ય ગુજરાતીના રૂપતંત્ર તથા વાક્યવિચાર વિશે સમજે, ગુજરાતી ભાષાશાસ્ત્રીઓના પ્રદાનનો પરિચય મેળવે તથા વ્યુત્પત્તિ વિચારનો ખ્યાલ મેળવે.

એકમ-૧. માન્ય ગુજરાતીનું રૂપતંત્ર

રૂપતંત્રનો ખ્યાલ

રૂપઘટકની વિભાવના

ગુજરાતીમાં વચન, લિંગ અને કાળના અર્થો

રૂપઘટકોની તારવણી

એકમ-૨. ગુજરાતીમાં વાક્ય વિચાર

વાક્યતંત્ર વિચાર - વાક્યના પ્રકારો - વાક્ય રચના

ગુજરાતીમાં પદક્રમ અને પદસંવાદ

એકમ-૩. વ્યુત્પત્તિ વિચાર

(અ) સ્વરોનું પરિવર્તન

૧. 'ઇ' અને 'ઉ'

૨. 'એ' અને 'ઓ'

૩. પાસ પાસે આવેલા સ્વરો

૪. 'અ' કારનો લોપ

(બ) વ્યંજનોનું પરિવર્તન

૧. 'લ' નો 'ળ'

૨. 'સ' નો 'શ'

૩. 'હ' નો લોપ

૪. 'અય' અને 'અવ' (એ કે ઐ અને ઓ કે ઔ)

૫. સંયુક્ત વ્યંજનોનું સરલીકરણ અને પૂર્વસ્વરોનું દીર્ઘત્વ

એકમ-૪. ગુજરાતીમાં ભાષાશાસ્ત્રીઓનું પ્રદાન

નરસિંહરાવ દિવેટિયા, હરિવલ્લભ ભાયાણી, પ્રબોધ પંડિત,

કે. કા. શાસ્ત્રી, ઊર્મિ ધનશ્યામ દેસાઈ

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. ભાષાવિજ્ઞાન - (સંવર્ધિત આવૃત્તિ ૧૯૭૮) ડૉ. કે.બી.વ્યાસ
૨. ભાષાપરિચય - પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત
૩. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિપરિવર્તન - ડૉ. પ્રબોધ પંડિત
૪. ધ્વનિઘટકની વિભાવના - ડૉ. ભારતીબેન દવે
૫. ભાષાપરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ - જયંત કોઠારી
૬. વ્યુત્પત્તિ વિચાર - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
૭. તુલનાત્મક સાહિત્યની ભૂમિકા - ઈન્દ્રનાથ ચૌધરી
૮. ગુજરાતી ધ્વનિવ્યવસ્થાની વિચારણા - પિંકી પંડ્યા
૯. ભાષાવિજ્ઞાન પરિચય - રમેશ ત્રિવેદી
૧૦. ગુજરાતી વ્યાકરણ પ્રવેશ - અશરફખાન પઠાણ
૧૧. થોડોક વ્યાકરણ વિચાર - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
૧૨. શબ્દ અને પરિશીલન - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
૧૩. ગુજરાતી ભાષા- ડૉ. ટી. એન. દવે
૧૪. વ્યાકરણ વિમર્શ - ડૉ. ઊર્મિ ઘનશ્યામદેસાઈ
૧૫. વ્યાકરણ : અર્થ અને આકાર - ડૉ. પ્રબોધ પંડિત
૧૬. ગુજરાતી વાક્યરચના - ડૉ. પ્રબોધ પંડિત
૧૭. ગુજરાતી ભાષા અને સાહિત્ય (નરસિંહરાવ દિવેટિયાના બે ભાગમાં પ્રગટ થયેલા વ્યાખ્યાન પુસ્તકોનો સંક્ષેપ) - સંક્ષેપકાર - કે.કા.શાસ્ત્રી

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૪

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Core course: 12

ગુજરાતી પેપર -૧૮ લોકસાહિત્ય -૨

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ લોકસાહિત્યથી માહિતગાર થાય.

એકમ -૧

૧. ગુજરાતી લોકસાહિત્ય : સંશોધન અને સંપાદનનો ઇતિહાસ
૨. આદિવાસી લોકસાહિત્ય : સંશોધન અને સંપાદનનો ઇતિહાસ

એકમ -૨

૧. લોકસાહિત્ય સંશોધન-સંપાદનની સમસ્યાઓ
૨. લોકસાહિત્ય સંશોધન સંપાદન ક્ષેત્રે મહત્વનું પ્રદાન કરનારાઓ : ઝવેરચંદ મેઘાણી જોરાવરસિંહ જાડેજા, ખોડીદાસ પરમાર, હસુ યાજ્ઞિક, ભગવાનદાસ પટેલ, ડાહ્યાભાઈ વાઢુ

એકમ-૩. લોકકથા

૧. લોકકથા : સંજ્ઞા, સ્વરૂપ અને લક્ષણો
૨. લોકકથાના પ્રકારો - પુરાણકથા, દંતકથા, ધર્મકથા, વ્રતકથા, પરીકથા વગેરે સાથેનો સંબંધ
૩. લોકકથામાં મોટીફ : સંજ્ઞા અને વિભાવના
૪. લોકકથાની કથનશૈલી મોટીફનો વિનિયોગ

એકમ -૪. કૃતિનો અભ્યાસ : સૌરાષ્ટ્રની રસધાર ભાગ ૩ - ઝવેરચંદ મેઘાણી

૧. ઘોડી અને ઘોડેસવાર ૨. વેર ૩. ઘોડાની પરીક્ષા ૪. કાઠીયાણીની કટારી ૫. આઈ
૬. કાનિયો ઝાપડો ૭. ચમારના બોલે ૮. ભાઈ બહેન ૯. મહેમાની ૧૦. ભાઈ

સંદર્ભ ગ્રંથો

૧. 'ગુજરાતી લોકસાહિત્ય વિમર્શ' - બળવંત જાની - પાર્શ્વ પ્રકાશન
૨. કોંકણી લોકકથાઓ : એક અભ્યાસ - પ્રભુ ચૌધરી
૩. કુંકણા કથાઓ : ડાહ્યાભાઈ વાઢુ - સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હી
૪. ગુજરાતની લોકસંસ્કૃતિ - ડૉ. હસુતાબેન સૈદાણી, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
૫. ગુજરાતી આદિવાસી સાહિત્ય - સં. હસુ યાજ્ઞિક , ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર
૬. લોકસાહિત્ય-સંપાદકો-પ્રભાશંકર તરૈયા, નરોત્તમ પલાણ, પ્ર.ગુજ. સા.પરિષદ,અમદાવાદ
૭. લોકસાહિત્ય - આલોક - જશવંત શેખડીવાળા- પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
૮. લોકકથાના મૂળ અને કુળ - હરિવલ્લભ ભાયાણી- પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૯. ગુજરાતના આદિવાસી નૃત્યો - સં. વિક્રમ ચૌધરી, ધીરુભાઈ પટેલ, ભાષા સંશોધન-પ્રકાશન કેન્દ્ર,
૧૦. વારલી નારણદેવની કથા- ડૉ. એ. એ. શેખ.

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૪

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Elective Course:: 004 A

ગુજરાતી પેપર -૧૯ (A) સાહિત્ય અને મનોવિજ્ઞાન

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્ય અને મનોવિજ્ઞાનના આંતર સંબંધોનો પરિચય મેળવે.

એકમ -૧. સાહિત્ય અને મનોવિજ્ઞાન પાયાની વિભાવના અને કાર્યક્ષેત્ર

એકમ -૨. સાહિત્ય અને મનોવિજ્ઞાનનો પારસ્પરિક સંબંધ

એકમ -૩. 'નાઈટમેર' - સરોજ પાઠક સમન્વય પ્રકાશન, અમદાવાદ

એકમ -૪. પસંદગીની દસ વાર્તાઓ

૧. નવો જન્મ -રા.વિ.પાઠક
૨. પરિતોષ -ચુનીલાલ મડિયા
૩. મારી ચંપાનો વર -ઉમાશંકર જોશી
૪. લોહીની સગાઇ -ઈશ્વર પેટલીકર
૫. ચોંટી -ઇવાડેવ
૬. દુષ્ચક્ર -સરોજ પાઠક
૭. ધુમ્રસેર - ગુલાબદાસ બ્રોકર
૮. સુવર્ણફળ - હિમાંશી શેલત
૯. રઠ - મોહન પરમાર
૧૦. એકવીસમું ટીફીન - રામ મોરી

સંદર્ભ ગ્રંથ:

૧. શબ્દબોધ- ગુણવંત વ્યાસ
૨. વિવેચનની ભૂમિકા - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૩. ગુજરાતી કથાવિશ્વ - બાબુ દાવલપુરા
૪. કથાયોગ - નરેશ વેદ
૫. પ્રશિષ્ટ ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તાઓ - રઘુવીર ચૌધરી
૬. શતરૂપા - શરીફા વીજળીવાળા
૭. અનુબંધ - જયેશ ભોગાયતા
૮. સમત્વ - ભરત ઠાકર - શબ્દલોક પ્રકાશન

અથવા (વિકલ્પ)

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૪

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Elective Course:: 004 B

ગુજરાતી પેપર -૧૯ (B) અર્વાચીન કૃતિઓ

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ ચરિત્ર સાહિત્ય તથા ટૂંકીવાર્તાના લક્ષણોની કૃતિઓના સંદર્ભે સમજ મેળવે

એકમ - ૧. આત્મકથા સ્વરૂપ અને લક્ષણો

એકમ - ૨. અગનપંખ -અબ્દુલ કલામ અનુ. હરેશ ધોળકિયા

એકમ - ૩. એકાંકી સ્વરૂપ અને લક્ષણ

એકમ - ૪. રંગદા -ચુનીલાલ મડીયા

સંદર્ભગ્રંથ :

૧. અગનપંખ -અબ્દુલ કલામ અનુ. હરેશ ધોળકિયા ગૂર્જર
૨. સ્વરૂપ સન્નિધાન - સુમન શાહ
- ૩.. રંગદા -ચુનીલાલ મડીયા નવભારત
- ૪.. ટૂંકીવાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા - સં. જયંત કોઠારી
- ૫.. સાહિત્ય સ્વરૂપ શ્રેણી -સુમન શાહ
૬. સાહિત્ય અકાદમી સર્જક સીડી

અથવા (વિકલ્પ)

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૪

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Elective Course:: 004 C

ગુજરાતી પેપર -૧૯ (C) સાહિત્ય અને સૌંદર્યશાસ્ત્ર

હેતુ : સ્પેશ્યલ આસિસ્ટન્ટ પ્રોગ્રામ હેઠળ દાખલ કરાયેલ આ પ્રશ્નપત્રમાં સાહિત્ય અને સૌંદર્યશાસ્ત્રના સંબંધની સમજ વિકસે.

એકમ -૧. સૌંદર્યશાસ્ત્ર એટલે શું ...? વિભાવના, વ્યાપ અને સીમાઓ.

એકમ -૨. ભારતીય મીમાંસામાં સૌંદર્યનિર્માણ અને ભાવનની વિભાવનાઓ.

એકમ -૩. પાશ્ચાત્ય મીમાંસામાં સૌંદર્યવિચારણા અને પરંપરા

એકમ ૪. વિવિધ વાદ અને વિચારસરણીઓનો સૌંદર્યશાસ્ત્ર પર પ્રભાવ

સંદર્ભ ગ્રંથો

૧. વિવિધ સાહિત્યિક વાદ સં. અમૃતલાલ યાજ્ઞિક, યશવંત ત્રિવેદી
૨. આધુનિકતા અને ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતા - સુમન શાહ
૩. કલામીમાંસા સન્નિધાન - સુમન શાહ
૪. કલા- સૌંદર્યશાસ્ત્ર- સી.વી. મહેતા - પાર્શ્વ પ્રકાશન
૫. સૌંદર્યશાસ્ત્ર- ર. ભ. પાટણકર
૬. વીક્ષા અને નિરીક્ષા- નગીનદાસ પારેખ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશન

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૪

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Multi Disciplinary : 004 A

ગુજરાતી પેપર-૨૦ (A) સાહિત્યિક પત્રકારત્વ

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓને સાહિત્ય અને પત્રકારત્વનો પરિચય મળે.

એકમ - ૧. સાહિત્યિક પત્રકારત્વ સંજ્ઞા, વિચાર, સ્વરૂપ, પ્રયોજન અને કાર્યક્ષેત્ર, માધ્યમો, વર્તમાનપત્ર અને સાહિત્યિક સામયિકો

એકમ - ૨. ગુજરાતી સાહિત્યિક પત્રકારત્વનો ઇતિહાસ ઉદ્ભાવક પરિબળો, ગુજરાતી સાહિત્યિક પત્રકારત્વનો વિકાસ, સુધારકયુગ, પંડિતયુગ, ગાંધીયુગ, અનુગાંધીયુગ

એકમ-૩. મહત્વના સાહિત્યિક સંપાદકોના કાર્ય પ્રદાનનું મૂલ્યાંકન - વિજયરાય વૈદ્ય, રા.વિ.પાઠક, મણિલાલ દ્વિવેદી , બચુભાઈ રાવત, સુરેશ જોષી

એકમ-૪. કેટલાક મહત્વના સાહિત્યિકોનું સાહિત્યક્ષેત્રે પ્રદાન - ડાંડિયો, વીસમી સદી, સંસ્કૃતિ, ફાર્બસ, પ્રત્યક્ષ

સંદર્ભગ્રંથ :

૧. સંવિદના તેજ વલય - કિશોર વ્યાસ
૨. સાહિત્યરંગી પત્રકારત્વ -
૩. નેપથ્યથી પત્રકારત્વ - રમણ સોની- પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૪. ગુજરાતી પત્રકારત્વ - યાસીન દલાલ
૫. સાહિત્ય અને પત્રકારત્વ - સં. કુમારપાળ દેસાઈ

એમ. એ. સેમેસ્ટર- ૪

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ , ૨૦૨૫ -૨૬ , ૨૦૨૬-૨૭)

Multi Disciplinary : 004 B

ગુજરાતી પેપર -૨૦ (B) કથનકળા શાસ્ત્ર

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ કથનકળા શાસ્ત્રનો પરિચય મેળવે.

એકમ - ૧. કથનકળા શાસ્ત્ર

૧. કથનકેન્દ્રની વ્યાખ્યા અને વિભાવના
૨. કથનકેન્દ્રના પ્રકારો અને પેટા પ્રકારો

એકમ- ૨. ટૂંકીવાર્તા ઘટકો અને કથનકેન્દ્ર વચ્ચેનો સંબંધ

- (૧) વસ્તુ સંકલના (૨) પાત્રનિરૂપણ (૩) ભાષા (૪) અંતર(૫) ક્લિનથ બૂક્સ

એકમ - ૩. કથનકળા શાસ્ત્રના પ્રમુખ ચિંતકોનું પ્રદાન : હેન્રી જેમ્સ, પર્સી લબક, ક્લિનથ બૂક્સ

વેયન બૂથ, શ્લોમિથ કેનન, શ્લોમિથ જ્યોફે

એકમ- ૪. કેટલીક પસંદ કરેલી ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તાઓનું કથન-કળા શાસ્ત્રની ભૂમિકાએ વિશ્લેષણ સ્ત્રીહૃદય (ધૂમકેતુ), મુકુંદરાય (દ્વિરેફ), ખોલકી (સુંદરમ) વહુ અને ઘોડો (મેઘાણી), જગમોહને શું જોવું (જયંતી દલાલ) ન કૌસમાં ન કૌસ બહાર (સરોજ પાઠક), ચોટી (ઇવા ડેવ)

સંદર્ભગ્રંથ

૧. 'વાક' નો વિશેષાંક - સં. - બળવંત જાની
૨. અનુઆધુનિક સાહિત્ય સંજ્ઞા કોશ- સં. - જયંત ગાડીત, રાજેન્દ્ર જાડેજા
૩. 'તથાપિ' કથનકળા શાસ્ત્રનો વિશેષાંક - અંક ૨૫-૨૬, વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨
૪. કથાનુસંધાન - જયેશ ભોગાયતા
૫. નવલકથામાં સમય સંદર્ભ, સમય સંકલના- અજય રાવલ
૬. સંબોધ્યશ્રોતા સ્વરૂપ : વિભાવના, પ્રકૃતિ અને કાર્યશીલતા- ઊર્વી તેવર
૭. કથાવિમર્શ - નરેશ વેદ
૮. ટૂંકીવાર્તામાં કથનકેન્દ્ર - શરીફા વીજળીવાળા
૯. Dictionary of narratology - Gerald Prince
૧૦. Introduction to narratology -Mieke Ba